

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO¹⁾**

z dnia 5 grudnia 2012 r.

w sprawie wymagań kwalifikacyjnych uprawniających do zajmowania w bibliotekach stanowisk bibliotekarskich oraz stanowisk dla specjalistów innych zawodów związanych z działalnością biblioteczną

Na podstawie art. 29 ust. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2012 r. poz. 642 i 908) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wymagania kwalifikacyjne uprawniające do zajmowania w bibliotekach stanowisk bibliotekarskich oraz stanowisk dla specjalistów innych zawodów związanych z działalnością biblioteczną oraz tryb stwierdzania spełnienia tych wymagań.

§ 2. Wymagania kwalifikacyjne uprawniające do zajmowania w bibliotekach stanowisk bibliotekarskich oraz stanowisk dla specjalistów innych zawodów związanych z działalnością biblioteczną, zwanych dalej „określonymi stanowiskami”, określa załącznik do rozporządzenia.

§ 3. Spełnienie wymagań kwalifikacyjnych uprawniających do zajmowania w bibliotekach określonych stanowisk stwierdza pracodawca na podstawie dyplomów lub świadectw potwierdzających zdobyte wykształcenie, świadectw lub zaświadczeń dotyczących ukończonych praktyk lub szkoleń, dokumentów potwierdzających dorobek zawodowy oraz świadectw pracy.

§ 4. 1. Do stażu pracy uprawniającego do zajmowania w bibliotekach określonych stanowisk zalicza się okresy zatrudnienia w:

- 1) bibliotekach i ośrodkach informacji naukowej,
- 2) instytutach badawczych,
- 3) archiwach,
- 4) instytucjach kultury innych niż biblioteki,
- 5) urzędach obsługujących organy administracji rządowej lub samorządowej,
- 6) organizacjach społecznych,
- 7) uczelniach, szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych,
- 8) instytutach naukowych Polskiej Akademii Nauk

- na stanowiskach, na których zdobywa się wiedzę, nabywa umiejętności i uzyskuje kompetencje w zakresie zadań bibliotek.

2. W uzasadnionych przypadkach pracodawca zalicza pracownikowi do stażu pracy okresy zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych innych niż wymienione w ust. 1, na stanowiskach, na których zdobył on wiedzę, nabył umiejętności i uzyskał kompetencje w zakresie zadań bibliotek.

¹⁾ Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego kieruje działem administracji rządowej – kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Dz. U. Nr 248, poz. 1482).

§ 5. Do dorobku zawodowego uprawniającego do zajmowania w bibliotekach określonych stanowisk zalicza się:

- 1) uzyskanie stopnia doktora, doktora habilitowanego lub tytułu profesora w zakresie odpowiadającym profilowi biblioteki;
- 2) autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych, popularnonaukowych lub informacyjnych w dziedzinach związanych z profilem biblioteki;
- 3) prowadzenie badań naukowych lub prac dokumentacyjnych z zakresu bibliologii i informatologii lub dziedzin związanych z profilem biblioteki;
- 4) osiągnięcia w upowszechnianiu kultury, a także w upowszechnianiu wiedzy z zakresu bibliologii i informatologii;
- 5) autorstwo programów nauczania z zakresu edukacji bibliotecznej i informacyjnej oraz programów wspierających rozwój kultury informacyjnej w społecznościach lokalnych;
- 6) uczestnictwo w krajowych lub międzynarodowych programach, projektach badawczych i dokumentacyjnych w dziedzinach związanych z profilem biblioteki;
- 7) autorstwo referatów lub komunikatów wygłoszonych na krajowych lub międzynarodowych konferencjach naukowych dotyczących bibliologii i informatologii lub udział w komitetach organizacyjnych takich konferencji;
- 8) prace w komitecie redakcyjnym lub w radzie czasopisma naukowego, zawodowego lub popularnonaukowego z zakresu bibliologii i informatologii;
- 9) działalność na rzecz środowiska zawodowego bibliotekarzy i pracowników dokumentacji i informacji naukowej, udział i funkcje sprawowane w krajowych lub międzynarodowych organizacjach naukowych lub zawodowych;
- 10) udział w stażach z zakresu bibliologii i informatologii w instytucjach krajowych lub zagranicznych lub kierowanie takimi stażami.

§ 6. Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach starszego bibliotekarza, kustosza i starszego kustosza, którzy w dniu wejścia w życie rozporządzenia nie spełniają wymagań kwalifikacyjnych uprawniających do ich zajmowania, mogą je zajmować, jednak nie dłużej niż przez dziewięć lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia, chyba że uzyskają kwalifikacje do ich zajmowania.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.²⁾

**MINISTER KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO**

Bogdan Zdrojewski

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z dnia 9 marca 1999 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych uprawniających do zajmowania określonych stanowisk w bibliotekach oraz trybu stwierdzania tych kwalifikacji (Dz. U. Nr 41 poz. 419), które na podstawie art. 13 pkt 3 ustawy z dnia 31 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 207, poz. 1230) utraciło moc z dniem 2 lipca 2012 r.

WYMAGANIA KWALIFIKACYJNE UPRAWNIAJĄCE DO ZAJMOWANIA W BIBLIOTEKACH OKREŚLONYCH STANOWISK

1. Stanowiska bibliotekarskie pracowników służby bibliotecznej

Lp.	Stanowisko	Wykształcenie	Staż pracy	Dorobek zawodowy
1	Młodszy bibliotekarz	studium bibliotekarskie	-	-
		średnie bibliotekarskie		
		średnie oraz praktyki albo szkolenia, w zakresie związanym z zadaniami biblioteki		
2	Bibliotekarz	wyższe na poziomie studiów pierwszego stopnia na kierunku, którego efekty kształcenia odnoszą się do bibliologii i informatologii	-	-
		wyższe na poziomie studiów pierwszego stopnia średnie		
3	Starszy bibliotekarz	wyższe na poziomie studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich	2 lata	-
		lub wyższe na poziomie studiów pierwszego stopnia na kierunku, którego efekty kształcenia odnoszą się do bibliologii i informatologii		
4	Kustosz	wyższe na poziomie studiów pierwszego stopnia	3 lata	
		wyższe na poziomie studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, na kierunku odpowiadającym profilowi biblioteki lub którego efekty kształcenia odnoszą się do bibliologii i informatologii		
5	Starszy kustosz	wyższe na poziomie studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, na kierunku odpowiadającym profilowi biblioteki lub którego efekty kształcenia odnoszą się do bibliologii i informatologii	-	zgodnie z § 5 rozporządzenia

2. Stanowiska bibliotekarskie bibliotekarzy dyplomowanych

Lp.	Stanowisko	Wykształcenie	Staż pracy	Dorobek zawodowy
1	Asystent	wyższe na poziomie studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich	-	-
2	Adiunkt	wyższe na poziomie studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich	-	-
3	Kustosz dyplomowany	wyższe na poziomie studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich	-	-
4	Starszy kustosz dyplomowany	wyższe na poziomie studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich	-	-

3. Stanowiska dla specjalistów innych zawodów związanych z działalnością biblioteczną

Lp.	Stanowisko	Wykształcenie	Staż pracy	Dorobek zawodowy
1	Asystent dokumentacji i informacji naukowej	wyższe na poziomie studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich	-	-
2	Adiunkt dokumentacji i informacji naukowej	wyższe na poziomie studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich	-	-
3	Dokumentalista dyplomowany	wyższe na poziomie studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich	-	-
4	Starszy dokumentalista dyplomowany	wyższe na poziomie studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich	-	-

UZASADNIENIE

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 29 ust. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2012 r. poz. 642 i poz. 908). Potrzeba wydania nowego rozporządzenia wynika z nowelizacji ww. przepisu przepisem art. 5 pkt 8 ustawy z dnia 31 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 207, poz. 1230), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r. Rozporządzenie ma na celu dostosowanie przepisów do znowelizowanego upoważnienia ustawowego.

Wymagania kwalifikacyjne uprawniające do zajmowania w bibliotekach stanowisk bibliotekarskich oraz stanowisk dla specjalistów innych zawodów związanych z działalnością biblioteczną oraz tryb stwierdzania tych kwalifikacji określało rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 9 marca 1999 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych uprawniających do zajmowania określonych stanowisk w bibliotekach oraz trybu stwierdzania tych kwalifikacji (Dz. U. Nr 41, poz. 419), które na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 31 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz niektórych innych ustaw utraciło moc z dniem 2 lipca 2012 r. Rozporządzenie to określało również wykaz szkół wyższych oraz innych form kształcenia, których ukończenie uznawało się za wykształcenie w dziedzinie bibliotekarstwa i przygotowanie pedagogiczne, które powinni posiadać pracownicy służby bibliotecznej zatrudnieni w bibliotekach publicznych dla dzieci i młodzieży. Zawierało ponadto katalog instytucji, w których pracę zalicza się do stażu pracy wymaganego do zajmowania określonych stanowisk w bibliotekach oraz wskazywało okresy zatrudnienia niezbędne do spełnienia wymogów kwalifikacyjnych do zajmowania tych stanowisk.

Podobnie jak wspomniane rozporządzenie przedmiotowy akt normatywny nie odnosi się do bibliotekarzy, będących nauczycielami akademickimi w rozumieniu art. 108 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. Nr 572) oraz będących nauczycielami w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.), zatrudnionych w bibliotekach szkolnych i pedagogicznych oraz do pracowników bibliotek i pracowników dokumentacji i informacji naukowej zatrudnionych w szkołach wyższych. Wymogi kwalifikacyjne dla ww. osób zostały określone odpowiednio w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 21 sierpnia 2006 r. w sprawie kandydatów na dyplomowanego bibliotekarza oraz dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej (Dz. U. Nr 155 poz. 1112), rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. Nr 50, poz. 400, z późn. zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 września 2011 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli szkół artystycznych, placówek kształcenia artystycznego i placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. Nr 224, poz. 1345).

W załączniku do rozporządzenia określono wymagania kwalifikacyjne uprawniające do zajmowania w bibliotekach stanowisk bibliotekarskich, tj. stanowisk pracowników służby

bibliotecznej i stanowisk bibliotekarzy dyplomowanych, a także stanowisk dla specjalistów innych zawodów związanych z działalnością biblioteczną, zwanych w rozporządzeniu „określonymi stanowiskami”.

W przypadku pracowników zajmujących stanowiska bibliotekarskie zgodnie z założeniami ułatwiania dostępu do zawodów, obniżono wymagania kwalifikacyjne na niektórych stanowiskach. Na najniższym stanowisku utrzymane zostały wymagania dotyczące wykształcenia, natomiast dookreślony został zakres dodatkowej praktyki lub szkolenia, które powinny być związane z zadaniami biblioteki. Uproszczenie wymagań na stanowisku bibliotekarza dotyczy osób, które skończyły studia na kierunku, którego efekty kształcenia odnoszą się do bibliologii i informatologii. Wobec tych osób nie jest wymagany staż pracy, gdyż kierunkowe wykształcenie nawet na poziomie studiów pierwszego stopnia jest dobrym przygotowaniem do pracy w bibliotece w zakresie potrzebnej wiedzy, umiejętności przydatnych do odpowiedniego wykonywania obowiązków i związanych z tym właściwych kompetencji. Wynika to również ze zmiany sposobu pracy osób zatrudnionych w bibliotekach, a w szczególności z modernizacji systemu katalogowania i automatyzacji pracy. Na stanowisku bibliotekarza pozostawiono wymagania dotyczące stażu pracy na poziomie dwóch lat dla osób ze średnim wykształceniem i jednego roku dla osób z wykształceniem wyższym na poziomie studiów pierwszego stopnia na kierunku nie związanym z bibliologią i informatologią. Jednocześnie wykształcenie średnie profilowane zostało zastąpione wykształceniem średnim.

Na stanowisku starszego bibliotekarza wymóg przepracowania 4 lat i ukończenia studium bibliotekarskiego zamieniony został na wymóg posiadania przynajmniej wykształcenia wyższego na poziomie studiów pierwszego stopnia i 3 lat pracy, natomiast w przypadku ukończenia studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich na jakimkolwiek kierunku lub studiów pierwszego stopnia na kierunku, którego efekty kształcenia odnoszą się do bibliologii i informatologii wymóg ten obniżono do 2 lat.

W przypadku stanowisk kustosza i starszego kustosza ujednoczone zostały wymagania w zakresie wykształcenia do poziomu studiów wyższych drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, na kierunku odpowiadającym profilowi biblioteki lub którego efekty kształcenia odnoszą się do bibliologii i informatologii. Ułatwiono też możliwość awansu na dwa najwyższe stanowiska, a tym samym awans młodym absolwentom np. studiów kierunkowych, rezygnując z wymogu posiadania stażu pracy, (który był kryterium mechanicznym, nie gwarantującym jakościowego efektu wykonywanej pracy) na rzecz wykazania się dorobkiem zawodowym uwzględniającym np. uzyskanie stopnia doktora, doktora habilitowanego lub tytułu profesora.

Określone zostały również wymagania dotyczące bibliotekarzy dyplomowanych, zrezygnowano z wymogu zdawania egzaminu w postępowaniu kwalifikacyjnym, na rzecz wymogu posiadania tytułu magistra lub równorzędnego. W chwili obecnej w bibliotekach publicznych jest zatrudnionych zaledwie kilku bibliotekarzy dyplomowanych na ogólną liczbę ok. 18 000 bibliotekarzy pracujących w tych bibliotekach.

W rozporządzeniu określono także wymagania kwalifikacyjne uprawniające do zajmowania stanowisk dla specjalistów innych zawodów związanych z działalnością biblioteczną. Jedyne stanowiskami wskazanym w załączniku do rozporządzenia są stanowiska asystenta i adiunkta dokumentacji i informacji naukowej oraz dokumentalisty

dyplomowanego i starszego dokumentalisty dyplomowanego, ponieważ są to stanowiska odnoszące się do szeroko rozumianej technologii informacyjnej wymagającej umiejętności analitycznych, aktualnej wiedzy a także kompetencji co najmniej na poziomie studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, podobnie jak w przypadku stanowisk bibliotekarzy dyplomowanych. W zakresie wymagań do zajmowania tych stanowisk również zrezygnowano z wymogu zdawania egzaminu w postępowaniu kwalifikacyjnym. Zrezygnowano z określania wymogów wobec konserwatorów ponieważ określa je rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych (Dz. U. Nr 165, poz. 987) i ma ono zastosowanie do osób zajmujących się konserwacją zabytków ruchomych wpisanych do rejestru zabytków, w tym materiałów bibliotecznych.

Zakres dorobku zawodowego określono w § 5 rozporządzenia. Stałe podnoszenie kwalifikacji i poszerzanie kompetencji powinno być regułą obowiązującą przy ubieganiu się o awans. Zaproponowany przepis pozwoli na awansowanie najbardziej aktywnych i zaangażowanych pracowników, uniemożliwi natomiast awans za sam fakt przepracowania odpowiedniej liczby lat w zawodzie. Wysokie wymagania w zakresie stażu pracy, brak możliwości szybkiego awansu zniechęcają obecnie najaktywniejszych pracowników. Zachowanie poziomu merytorycznego pracowników bibliotek i świadczonych przez biblioteki usług jest jednym ze standardów w zakresie kwalifikacji pracowników bibliotek ubiegających się o Certyfikat Biblioteka+, stanowiący element Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego prowadzonego przez Instytut Książki – Biblioteka+. W wymaganiach Certyfikatu Biblioteka+ jest bowiem obligatoryjne wykształcenie wyższe lub kierunkowe kadry bibliotecznej, co koresponduje z zaproponowanym brzmieniem rozporządzenia.

W związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. poz. 131), jak również w związku rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych (Dz. U. Nr 179, poz. 1065) w niniejszym rozporządzeniu dostosowano terminologię do obowiązujących już ww. aktów prawnych, w tym zastosowane zostały nowe określenia dyscyplin naukowych – bibliologia i informatologia.

W związku ze zmianą wymagań kwalifikacyjnych uprawniających do zajmowania w bibliotekach stanowisk bibliotekarskich oraz stanowisk dla specjalistów innych zawodów związanych z działalnością biblioteczną, w rozporządzeniu odpowiednio zmieniony został przepis dotyczący dokumentów, na podstawie których pracodawca stwierdza posiadanie kwalifikacji przez osoby ubiegające się o zatrudnienie na danym stanowisku. Z tych samych względów zrezygnowano także z określenia wykazu szkół wyższych, szkół oraz innych form kształcenia, których ukończenie uznaje się za wykształcenie bibliotekarskie i przygotowanie pedagogiczne.

Zgodnie z poprzednim rozporządzeniem, które obowiązywało do dnia 1 lipca 2012 r., do stażu pracy zaliczało się okresy zatrudnienia na stanowiskach wymagających

przygotowania bibliotekarskiego w bibliotekach i ośrodkach informacji naukowej, jednostkach badawczo-rozwojowych, archiwach, instytucjach kultury innych niż biblioteki, w urzędach organów administracji rządowej lub samorządowej, organizacjach społecznych, szkołach wyższych, szkołach i placówkach oświatowo – wychowawczych. W niniejszym rozporządzeniu został zachowany ww. przepis, jednak z dwoma zmianami. Pierwszą polegającą na tym, że do stażu pracy będzie można zaliczać okresy zatrudnienia w instytutach badawczych oraz instytutach naukowych Polskiej Akademii Nauk zamiast w jednostkach badawczo – rozwojowych. Zmiana ta stanowi dostosowanie do obowiązujących przepisów, na podstawie których jednostki badawczo – rozwojowe stały się instytutami badawczymi w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618, z późn. zm.). Drugą, precyzującą charakter stanowisk, na których zatrudnienie można zaliczyć do stażu pracy uprawniającego do zajmowania w bibliotekach określonych stanowisk, ograniczając je do stanowisk, na których zdobywa się wiedzę, nabywa umiejętności i uzyskuje kompetencje w zakresie zadań bibliotek.

W celu umożliwienia pracownikom zatrudnionym na stanowiskach starszego bibliotekarza i kustosza dostosowania się do nowych wymagań kwalifikacyjnych, które w porównaniu z dotychczasowymi wymaganiami dotyczącymi wykształcenia zostały podwyższone, a także umożliwienia pracownikom zatrudnionym na stanowiskach kustosza i starszego kustosza zdobycia dorobku zawodowego, który na tych stanowiskach nie był wymagany, w rozporządzeniu zawarto przepis przejściowy. Przewiduje on, że pracownicy zatrudnieni na tych stanowiskach, którzy w dniu wejścia w życie rozporządzenia nie spełniają wymagań kwalifikacyjnych, mogą zajmować te stanowiska, jednak nie dłużej niż przez dziewięć lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia, chyba, że nabędą kwalifikacje uprawniające do zajmowania tych stanowisk. Przyjęte rozwiązanie zapewni czas na uzupełnienie wykształcenia i dostosowanie się do nowych wymagań kwalifikacyjnych. Dziewięć lat jest wystarczającym okresem czasu na dokonanie wyboru studiów i ich ukończenia, a także przygotowanie i obronę pracy magisterskiej. Również osoby zatrudnione na stanowiskach kustosza i starszego kustosza będą miały w tym czasie możliwość uzupełnienia kwalifikacji w zakresie dorobku zawodowego.

Jest to też czas dający ochronę osobom, które na podstawie poprzednich przepisów były zwolnione z obowiązku uzupełnienia kwalifikacji w przypadku, gdy ukończyły 45 lat życia i posiadały 15-letni staż pracy. Uwzględniając termin wejścia w życie poprzedniego rozporządzenia oraz wiek osób, które przejdą na emeryturę w wieku 67 lat, proponowane dziewięć lat umożliwi tym osobom dalsze korzystanie z praw wcześniej nabytych, tj. zwolnienia z konieczności uzupełniania kwalifikacji wymaganych na zajmowanym stanowisku. W odniesieniu do ww. osób, przepis przejściowy dotyczy tylko osób zatrudnionych na stanowiskach starszego bibliotekarza, kustosza i starszego kustosza ponieważ na tych trzech stanowiskach zwiększył się zakres wymagań i zmienił ich poziom w porównaniu z poprzednimi przepisami.

Skutkiem rozporządzenia będzie łatwiejszy dostęp do pracy w bibliotekach, umożliwienie szybszego awansu pracowników aktywnych zawodowo, wykazujących się dokonaniami w swojej dziedzinie, z doświadczeniem w innych zawodach niż bibliotekarz.

Zastosowano standardowe 14 dniowe *vacatio legis* przewidziane wymogami art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2011r. Nr 197, poz. 1172, z późn. zm.).

Regulacje zawarte w rozporządzeniu nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.), zatem nie podlega ono notyfikacji.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz stosownie do postanowień § 11a ust. 1 uchwały Nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.), projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji. W trybie ww. ustawy żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje rozporządzenie.

Rozporządzenie oddziałuje na pracowników bibliotek zatrudnionych w bibliotekach na stanowiskach bibliotekarskich oraz stanowiskach dla specjalistów innych zawodów związanych z działalnością biblioteczną oraz pracodawców, którzy będą stwierdzać posiadanie wymaganych kwalifikacji przez osoby ubiegające się o dane stanowisko.

2. Konsultacje społeczne

W ramach konsultacji społecznych projekt rozporządzenia opiniowały następujące podmioty:

- 1) Krajowa Rada Biblioteczna;
- 2) Biblioteka Narodowa;
- 3) Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich;
- 4) Konferencja Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych;
- 5) Konferencja Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich;
- 6) Polski Związek Bibliotek;
- 7) Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego;
- 8) Książnica Kopernikańska;
- 9) Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie;
- 10) Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego;
- 11) Dyrektorzy Instytutów Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa;
- 12) NSZZ Solidarność Sekcji Krajowej Pracowników Bibliotek Publicznych;
- 13) Federacja Związków Zawodowych Pracowników Kultury i Sztuki;
- 14) Stowarzyszenie EBIB;
- 15) Bibliotekarze z Programu Rozwoju Bibliotek (Wysłane przez Dyrektora Biblioteki Publicznej w Skawinie).

W wyniku konsultacji społecznych zgłoszone zostały głównie uwagi ogólne oraz uwagi do załącznika do projektu rozporządzenia. Podmioty zgłaszające uwagi wskazywały przede wszystkim niezgodność z art. 29 ustawy o bibliotekach dotyczącym posiadania przez pracowników zatrudnionych na stanowiskach bibliotekarskich kwalifikacji bibliotekarskich.

Taką uwagę zgłosiły: Konferencja Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych (KDWP), Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich (SBP), Książnica Kopernikańska (KK), Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego (IINiB UJ), Dyrektorzy Instytutów Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa (Dyrektorzy IINiB), NSZZ Solidarność Sekcji Krajowej Pracowników Bibliotek Publicznych (NSZZ Solidarność). Uwaga ta została uwzględniona w odniesieniu do wszystkich stanowisk bibliotekarskich. Na stanowiskach tych określono wymagania w zakresie wykształcenia kierunkowego lub zgodnego z profilem biblioteki lub przynajmniej posiadania przeszkolenia specjalistycznego lub stażu pracy na stanowiskach wymagających przygotowania bibliotekarskiego, a na dwóch najwyższych stanowiskach wymóg w zakresie posiadania dorobku zawodowego.

Zgłoszono również uwagę dotyczącą sprzeczności przepisów projektu rozporządzenia z przepisami dotyczącymi bibliotekarzy dyplomowanych zatrudnionych na uczelniach. Taką uwagę zgłosiły KDWP, PZB, SBP, KK, Dyrektorzy IINiB. Uwaga jest bezzasadna ze względu na fakt, że do bibliotekarzy dyplomowanych zatrudnionych na uczelniach stosuje się inne przepisy, a tym samym nie należy bibliotekarzy

dypłomowanych z bibliotek publicznych utożsamiać z bibliotekarzami dypłomowanymi zatrudnionymi na uczelniach.

Zgłoszono uwagę dotyczącą dysfunkcjonalności wprowadzanych przepisów w odniesieniu do obowiązującego systemu kształcenia na poziomie średnim i policealnym oraz studiów podyplomowych i studiów I stopnia w zakresie bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. Uwaga częściowo nie jest zasadna ze względu na likwidację szkół średnich i policealnych kształcących w wymienionym zakresie. Obecnie w Polsce funkcjonuje jedna szkoła policealna i jedna klasa w szkole ponadgimnazjalnej o profilu bibliotekarskim. Uwzględniono uwagę w zakresie dotyczącym wykształcenia kierunkowego na poziomie studiów I stopnia.

Zgłoszono uwagę dotyczącą odejścia od zasady systematycznego podnoszenia kwalifikacji i obniżenia prestiżu zawodu. Uwagę taką zgłosiły KDBASP, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego (FRSI), KK, Stowarzyszenie EBIB, SBP, IINiB, NSZZ Solidarność, Federacja Związków Zawodowych Pracowników Kultury i Sztuki (FZZ PKiS). Uwaga została uwzględniona przez zróżnicowanie wymagań na poszczególnych stanowiskach i dodanie dorobku zawodowego na dwóch stanowiskach najwyższych.

Uwaga odnosząca się do wymagań dotyczących osób zatrudnionych na stanowiskach dla specjalistów innych zawodów zgłoszona przez KDBASP, SBP, Dyrektorów IINiB, NSZZ Solidarność, nie została uwzględniona, gdyż potrzeby w tym zakresie są różne w zależności od specyfiki biblioteki.

Zgłoszono uwagę dotyczącą konieczności wprowadzenia dorobku zawodowego. Uwagę w tym zakresie zgłosiła KDBASP. Uwaga została uwzględniona, wymagania dotyczące dorobku zawodowego wprowadzono na dwóch najwyższych stanowiskach - kustosza i starszego kustosza a zakres dorobku zawodowego został szczegółowo określony. Jednocześnie na tych stanowiskach zostało zniesione wymaganie dotyczące stażu pracy.

Zgłoszono uwagę dotyczącą ograniczenia dostępu do zawodu bibliotekarza dypłomowanego. Uwagę zgłosiły KDBASP, SBP, dyrektorzy IINiSB, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie (WBP). Uwaga została uwzględniona, przepisy w tym zakresie zostały zmienione, pozostawiono wymóg posiadania tytułu zawodowego magistra lub równorzędnego.

Zgłoszono uwagę do § 4 dotyczącą braku możliwości zaliczenia stażu pracy nabytego w jednostkach Polskiej Akademii Nauk. Uwagę zgłosiły KDBASP, SBP, NSZZ Solidarność. Uwaga została uwzględniona, przepis uzupełniono.

FRSI zgłosiła uwagę dotyczącą obniżenia wymagań w zakresie długości stażu pracy. Uwaga nie została uwzględniona ze względu na niezgodność z ideą deregulacji dostępu do zawodów.

PZB, FRSI, Dyrektorzy IINiB, FZZ PKiS zgłosili uwagę dotyczącą zagrożenia obniżeniem jakości pracy merytorycznej. Uwaga jest niezasadna, na wszystkich stanowiskach istnieje wymóg przygotowania zawodowego.

SBP i FZZ PKiS zgłosiły uwagę dotyczącą resortowości zawodu bibliotekarza. Uwaga jest bezzasadna, przepisy resortów nauki i edukacji regulują kwestie kwalifikacji w podlegających im bibliotekach.

SBP zgłosiło uwagę dotyczącą bibliotekarzy dypłomowanych. Uwaga została uwzględniona, pracodawca będzie mógł zatrudnić pracownika na stanowisku bibliotekarza dypłomowanego.

SBP, Bibliotekarze z Programu Rozwoju Bibliotek (BPRB) i FZZ PKiS zgłosili uwagę dotyczącą utrudnienia dostępu do zawodu absolwentom studiów kierunkowych. Uwaga została uwzględniona, absolwenci studiów kierunkowych mogą zostać zatrudnieni na stanowisku bibliotekarza, a w przypadku stanowiska starszego bibliotekarza mają obniżone wymagania dotyczące stażu pracy.

SBP, Dyrektorzy IINiB i WBP zgłosili uwagę dotyczącą sprzeczności przepisów rozporządzenia z Certyfikatem Biblioteka +. Uwaga została uwzględniona. Obecnie sprzeczność taka nie zachodzi. W wymaganiach Certyfikatu Biblioteka+ jest bowiem obligatoryjne wykształcenie wyższe lub kierunkowe kadry bibliotecznej, co koresponduje z zaproponowanym brzmieniem projektu rozporządzenia. Na stanowiskach bibliotekarskich, z wyjątkiem stanowiska młodszego bibliotekarza, oraz stanowiskach dla specjalistów innych zawodów związanych z działalnością biblioteczną preferowane jest wykształcenie wyższe kierunkowe (nie jest wtedy dodatkowo wymagany odpowiedni staż pracy), a na stanowiskach starszego bibliotekarza, kustosza i starszego kustosza nie ma możliwości zatrudnienia osób bez wykształcenia wyższego. Z kolei na stanowisku młodszego bibliotekarza należy mieć przynajmniej ukończone studium bibliotekarskie, posiadać wykształcenie średnie bibliotekarskie lub wykształcenie średnie oraz praktyki albo szkolenia, w zakresie związanym z zadaniami biblioteki.

KK zgłosiła uwagę dotyczącą podnoszenia kwalifikacji bibliotekarzy dyplomowanych. Uwaga nie została uwzględniona ze względu na deregulację zawodu bibliotekarza dyplomowanego.

IINiB UJ zgłosił uwagę dotyczącą użycia nazwy studiów „w zakresie informacji naukowej i bibliotekoznawstwa” jako nieodpowiadającej zmianom jakie nastąpiły w tym zakresie. Uwaga została uwzględniona zmieniono nazwę na kierunek, którego efekty kształcenia odnoszą się do „bibliologii i informatologii”.

IINiB UJ i NSZZ Solidarność zgłosiły uwagę dotyczącą § 2 pkt. 2 (pojęcie uprawnień pedagogicznych). Uwaga została uwzględniona, przepis usunięto.

Dyrektorzy IINiB zgłosili uwagę dotyczącą minimalnego wymogu kwalifikacyjnego w postaci średniego wykształcenia, w sytuacji wysokiego bezrobocia wśród absolwentów studiów wyższych. Uwaga nie została uwzględniona, ponieważ w bibliotekach wciąż pracują osoby posiadające jedynie średnie wykształcenie.

Dyrektorzy IINiB zgłosili także uwagę dotyczącą konieczności różnicowania wymagań na poszczególnych stanowiskach dla pracowników służby bibliotecznej. Uwaga została uwzględniona. Wymagania zostały zróżnicowane.

Ponadto Dyrektorzy IINiB zgłosili uwagę dotyczącą uwzględnienia studiów III stopnia. Uwaga została uwzględniona. Studia III stopnia zostały wpisane do wymagań dodatkowych i uwzględnione w zakresie dorobku zawodowego.

WBP zgłosiła uwagę dotyczącą uznaniowości w przyznawaniu stanowisk. Uwaga została uwzględniona, zróżnicowano wymagania na poszczególnych stanowiskach.

FZZ PKiS zgłosiła uwagę do brzmienia tytułu rozporządzenia. Uwaga jest niezasadna, bowiem tytuł rozporządzenia wynika z brzmienia upoważnienia ustawowego.

NSZZ Solidarność zgłosił uwagę o doprecyzowanie przepisu przejściowego, by odnosił się on do pracowników, którzy w dniu wejścia w życie rozporządzenia ukończyli 55 lat i posiadają 15-letni staż pracy. Uwaga nie została uwzględniona. Niezasadnym jest różnicowanie podmiotów, których przepis dotyczy ze względu na wiek oraz staż pracy.

Projekt został również pozytywnie zaopiniowany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na poziom wydatków publicznych, a także nie zmniejszy dochodów budżetowych państwa ani jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Rozporządzenie umożliwi dostęp do pracy w bibliotekach osobom młodym, z dużą wiedzą i umiejętnościami, aktywnym w różnych dziedzinach życia oraz z doświadczeniem w innych zawodach niż bibliotekarz. Umożliwi także awans zawodowy osobom o dużych kompetencjach i szerokich umiejętnościach bez względu na ich staż pracy.

Według danych GUS w 2011 r. w bibliotekach publicznych zatrudnionych było 23 457 osób ogółem, w tym 18 158 osób w działalności podstawowej oraz 5 299 jako pracownicy administracji, obsługi technicznej i porządkowej. Spośród 18 158 pracowników działalności podstawowej – 16 178 to osoby zatrudnione na stanowiskach bibliotekarskich (z tego 6 bibliotekarzy dyplomowanych, w tym 1 kustosz dyplomowany i 5 starszych kustoszy dyplomowanych), pozostałe 1980 osób to pracownicy działalności podstawowej, ale niekwalifikujący się do kategorii osób na stanowiskach bibliotekarskich np. administratorzy systemów komputerowych, specjaliści ds. promocji, projektów, grantów, itp.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Przedmiotowy akt prawny nie będzie miał wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Przedmiotowy akt prawny nie będzie miał wpływu na sytuację i rozwój regionalny.